Differentiatiestage Astma en allergie

Ernstig astma verdiepings stage, Deventer Ziekenhuis

Binnen het astmacentrum van het Deventer Ziekenhuis is specifieke expertise aanwezig op het gebied van:
-ernstig astma (EA), inclusief behandeling met biological
-werkgerelateerd astma (Behandelcentrum WELon (Werk en Longen-Oost Nederland)
-astma en zwangerschap, inclusief preconceptionele zorg
-gecombineerde astma- en KNO-pathologie, zoals astma in combinatie met allergische rhinitis, chronische rhinosinusitis en/of neuspoliepen en de behandeling met allergeen immunotherapie (AIT), zowel sublinguaal als subcutaan
-Transitie van astma zorg van kinderarts naar volwassen longarts
-Kinderallergologie (DZ Kinder Allergie Behandel Centrum Deventer (KinderABCD))

Het Deventer Ziekenhuis is een topklinische opleidingsziekenhuis. Deze ziekenhuizen zijn lid van de Stichting Topklinische Ziekenhuizen (STZ) en werken als teaching hospital nauw samen met een academisch ziekenhuis op gebied van medische opleidingen en onderzoek. In het Deventer Ziekenhuis werken ongeveer 70 coassistenten en ruim 50 AIOS.

Primaire aanspreekpunt Deventer Ziekenhuis:
Saar van Nederveen-Bendien en Annelies Beukert

Leerdoelen

- Diagnostiek (ernstig) astma
- Fenotypering
- Therapie op maat
- Indicatie stelling en behandeling met monoklonale antilichamen in de volle breedte (Omalizumab en Mepolizumab, Benralizumab, Dupilumab en Tezepelumab)
  -Monitoring van behandeling met biologicals
  -Bijwerkingen van biologicals herkennen en mogelijk behandelen
  -Staken of taperen van biologicals en follow up
  -Zinnige zorg en doelmatigheid binnen ernstig astma zorg
- Herkenning, diagnostiek en bespreking in regionaal MDO van patiënten met mogelijk beroepsastma. Samenwerking met bedrijfsartsen en arbeid hygiënisten
- Indicatie stelling klinische 3^{e} lijns longrevalidatie en hooggebergte behandeling
- Indicatie stelling en opstarten allergeen immunotherapie (AIT) bij allergie

- Samenwerking met gespecialiseerde longverpleegkundige, Verpleegkundig specialist en Physician assistant
- Up to date zorg voor patiënten met astma, zoals tele-spirometrie, astma monitoring met E-Health, en transitie van (mild) astma naar de 1e lijn.

Onderdelen stage
(zie ook weekschema in bijlage)

- Dedicated poli gericht op astma
- Second assessment astma (speciaal zorgpad voor EA waarbij pt eerst door LVPK uitgebreid in kaart wordt gebracht met aansluitend consult door astma gespecialiseerde longarts /AIOS)
- Astma zwangeren poli
- Bepreken van patiënten in Regionaal MDO ernstig astma met **netwerk Oost**
- Consulten en systematische assessment werkgerelateerd astma
- MDO werkgerelateerd astma met arbeid hygiënisten en bedrijfsartsen
- Allergologie poli jongvolwassenen binnen topklinisch allergie centrum DZ (Immunotherapie bij allergie, voedsel allergie, desensibilisatie)
- Meelopen en doen met rhinoloog KNO arts gespecialiseerd in onder andere allergeen immunotherapie en CRS en neuspoliepen
- MDO long KNO, indicatie immunotherapie en patiënten met CRS/NP
- MDO astma kindergeneeskunde
- Inclusie en follow up van patiënten voor astma trials met bv nieuwe biologicals
- Ruime instap-mogelijkheden om een wetenschappelijk artikel te schrijven

Optioneel:
- 1e-2e lijns zorg, Meelopen 1e lijn POH
- NAD, hooggebergte behandeling
- (indien mogelijk participatie in ernstig astma symp Davos)
- Onderwijs geven aan de 1e lijn regio: o.a. Caspir cursus,
- NVALT- SAA (sectie astma en allergie) vergadering bijwonen
- Betrokkenheid bij richtlijn ontwikkeling op astma gebied (kennis instituut)
- Lokaal astma-gerelateerde protocollen mee- schrijven/ ontwikkelen
- Allergologie poli jongvolwassenen binnen topklinisch allergie centrum DZ (Immunotherapie bij allergie, voedsel allergie, desensibilisatie)

Opleidingsplan Longziekten deel II

Verdiepingsstage Ernstig Astma
- Stageduur: 3-6 maanden
- **Eindtermen** niveau 4 (de AIOS kan de bij dit thema behorende taken zonder supervisie uitvoeren)
- Diagnose ernstig astma kunnen stellen volgens de definitie uit de Richtlijn diagnostiek en behandeling ernstig astma (NVALT 2020) en de bijbehorende fenotypes.
- Indicatie voor specifieke behandeling van ernstig astma o.a. biologicals kunnen stellen. Kiezen van de juiste biological voor de juiste patiënt

- Follow up, monitoring van patiënten die behandeld worden met biologicals
- Kennis hebben van de co-morbiditeit van astma en de bijhorende behandelingen.

INHOUD

Leermiddelen:
(Poli)kliniek ernstig astma

1e fase:

- Checklist opstellen om een uncontrolled astma patiënt te identificeren als moeilijk behandelbaar astma of als ernstig astma.
- Diagnostisch plan opstellen om astma diagnose te stellen bij uncontrolled astma
- Diagnostisch plan opstellen om inflammatiepatroon van een uncontrolled astma patiënt te kunnen onderzoeken.
- Behandelplan opstellen voor een uncontrolled astma patiënt.

2e fase:

Onder begeleiding polipatiënten met ernstig astma zien, dit voorbereiden en een diagnostisch- en behandelplan opstellen.

3e fase:

Zelfstandig polipatiënten zien, vaak second opinion, dit voorbereiden en nabespreken met de begeleider.

Opzet stage: duur 3-6 maanden

De verdiepingsstage biedt ook mogelijkheden om:

- Mee te lopen met KNO arts met interesse in rhinologie. (dr. Videler
- Mee te lopen bij klinische longrevalidatie in PW Jansen
- Mee te kijken bij 2^{e} lijns revalidatie (MDO) voor astma
- Mee te doen met MDO voor ernstig astma en dit zo mogelijk ook voor te zitten
  MDO houdt in dat met meerdere disciplines o.a. longverpleegkundige/consulent, fysiotherapeut, diëtiste, en/of psycholoog ernstig astma patiënten kunnen worden besproken.

Vereiste kennis , vaardigheden en gedrag;
Bij het afronden van de stage dient de AIOS:
Kennis te hebben van de richtlijn diagnostiek en behandeling ernstig astma (NVALT 2020), de zorgstandaard astma, de richtlijn astma van het NHG en de internationale richtlijnen GINA en ERS/ATS task force ernstig astma.

- Anamnese, lichamelijk onderzoek en relevant aanvullend onderzoek te kunnen beoordelen, waaronder laboratoriumdiagnostiek, longfunctieonderzoek inclusief metingen van luchtweginflammatie en de CT scan.
- In te kunnen schatten wanneer aanpalende specialisten zoals KNO arts en allergoloog in consult gevraagd moeten worden.
- In staat zijn tot het opstellen van een adequaat behandelvoorstel.
- Kennis te hebben van de werking en de bijwerkingen van de diverse medicamenten voor astma.
- De patiëntgegevens adequaat vast te kunnen leggen in het medisch dossier.
- Professioneel te kunnen communiceren met andere zorgprofessionals, patiënten en familie waarin de diagnose ernstig astma en het behandelplan adequaat kunnen worden toegelicht

Supervisie/beoordeling: (Mogelijke) informatiebronnen /toetsing om voortgang te evalueren

- KPB, minimaal 4 KPB's in een (poli) klinische setting of MDO in portfolio specifiek voor stage EA
- Zo mogelijk supervisor laten meekijken tijdens 1 poli en meekijken bij 2 astma longartsen op poli
- Status/dossier en briefbeoordelingen
- Oordeel team, met minstens een introductiegesprek, stage-voortgangsgesprek halverwege de stage, en een stage-eindgesprek met 2 stage begeleiders. (v Nederveen, Beukert) Overweeg ook KKB door bv LVPK
- Geschatte fase niveau 4-5, na succesvolle afronding verdiepingsstage

Gevolgen van het toewijzingsbesluit:

- Patiënten met ernstig astma begeleiden met een geringe mate van supervisie
- Vermelding van de verdiepingsstage ernstig astma in het CV

Wetenschap: bij voorkeur wordt tijdens de stage een case report geschreven of wordt een kleine andere relevante studie verricht, dan wel actief meegewerkt aan een lopende studie. Gezien de beperkte tijdsduur van de stage, heeft participeren in een bestaande studie de voorkeur.

Daarnaast leert de AIOS patiënten te rekruteren voor lopende trials en studies en het ernstig astma register (RAPSODI). Een overzicht van deze studies met in –en exclusie criteria wordt voorafgaand aan de stage overhandigd.

Relevante cursussen:

- Op de hoogte van astma
- Masterclass ernstig astma (NVALT)
- Zeelucht, allergieën en andere prikkels
- Jaarlijks ERS en EAACI congres.
- Online ERS casuïstiek besprekingen
- International workshop on lunghealth (IWLH) (jaarlijks rond februari)
- ISAF (International Severe Asthma Forum , EAACI, 1x per 2 jaar)

Relevante literatuur
(Full tekst papers staan ook op G schijf; Ernstig astma , DZ en op de DLO van de NVALT)
-Augusti et al, treatable traits, toward precision medicine of chronic airway diseases. ERJ 2016
-Bardin et al, Clinical Translation of Basic Science in Asthma. NEJM 2021
-Bruselle, Biologic therapies for severe asthma. NEJM 2022
-Cullinan, Assessment and management of occupational asthma. JACIP 2020
-Van Dijk et al, COPD denken in behandelbare kenmerken. NTVG 2021

Relevante richtlijnen
(Richtlijnendatabase.nl)
-NVALT richtlijn diagnostiek en behandeling van ernstig astma 2020
-Richtlijn: allergie van de bovenste luchtwegen
-Richtlijn: allergeen immunotherapie SCIT/SLIT 2021
-Werk gerelateerd astma 2016
-NHG standaard astma 2020

EPA Diagnostiek en behandeling van de patiënt met astma

Specificaties en beperkingen	1. Het verzamelen van relevante gegevens via anamnese en lichamelijk onderzoek van belang voor het fenotyperen en behandelen van een poliklinische zowel als klinische patiënt met astmatische klachten. 2. Het adequaat en doelmatig aanvragen van relevant aanvullend onderzoek/ astma biomarkers, dit kunnen interpreteren, en het opstellen, uitvoeren en bijstellen van een adequaat behandelplan. 3. Het adequaat vastleggen van alle relevante gegevens in het medisch patiënten dossier en het verzorgen van de daarbij behorende correspondentie naar de verwijzer. 4. Setting: polikliniek, kliniek, en SEH.
Vereiste Kennis, Vaardigheden en Gedrag om deze EPA uit te voeren.	- Kennis van de relevante nationale en internationale richtlijnen met betrekking tot astma, respiratoire allergie, werk gerelateerd astma, moeilijk behandelbaar-/ernstig astma, status astmaticus, en overige relevante literatuur. - Kennis van de landelijke en lokale transmurale afspraken m.b.t. astma. - Kennis van de werking / bijwerkingen van inhalatie medicatie en biologicals. - Kennis van de inhalatie technieken. - Kennis van het voor de diagnose astma relevante aanvullend (m.n. longfunctie- en allergologisch-) onderzoek. - Kennis van de voor astma relevante co-morbide aandoeningen. - Het kunnen herkennen/diagnosticeren van voor de differentiaal diagnose relevante andere aandoeningen. - Het kunnen herkennen van een exacerbatie astma/status astmaticus en hiermee op adequate wijze om kunnen gaan (klinisch). - Kennis van de indicaties voor- en de mogelijkheden van derdelijns astma behandeling zoals revalidatie, immuun modulerende behandeling, en hooggebergte behandeling. - Het tijdig in consult kunnen vragen van aanpalende specialismen.

	- Het adequaat kunnen vastleggen van de gegevens in het medisch dossier, en het verzorgen van correspondentie richting de verwijzer. - Professionele communicatie met patiënten en hun naasten waarin diagnose en behandelplan adequaat kunnen worden toegelicht. - Tijdig supervisie kunnen vragen / Bereidwilligheid om hulp in te roepen indien nodig / het kunnen herkennen van de eigen grenzen van bekwaamheid met betrekking tot deze diagnose.
Relatie tot de algemene competenties	- Medisch handelen - Communicatie - Professionaliteit - Samenwerking
Informatiebronnen om de voortgang te evalueren	- KPB, minimaal 4 KPB's in een (poli)klinische setting - Minimaal 1 CAT, of refereren - Evt astma onderwijs aan co assistenten - Status/dossier en briefbeoordelingen - Oordeel opleidersgroep
Geschatte fase van de opleiding/stage waarop niveau 4 (ongesuperviseerd) moet worden bereikt	6 maanden na start polikliniek stage (bij een frequentie van minstens 1 dagdeel polikliniek/week) en *tevens* al 6 maanden ervaring op afdeling longziekten.